

Her er de økonomiske bekymringer for den næste regering

Børsen den 3 november 2022

I skrivende stund er det ukendt, hvordan danskernes regering ser ud de næste 2-4 år. Men uanset, hvilken regering det bliver, står den over for de samme grundlæggende udfordringer. De sidste ti års regeringer har i det store og hele ignoreret de følgende problemer, som meget snart bør håndteres.

For det første er manglen på arbejdskraft, i særdeleshed i den private sektor, et problem, der er så stort, at det ikke forsvinder med den kommende krise. Der tales endda kun om den ene halvdel af problemet. Mens danskerne leverer i gennemsnit 10 pct. mindre arbejde end folk i nabolandene, er det ikke primært, fordi der er færre i arbejde. Hovedgrunden er, at danskere i arbejde leverer væsentligt færre timer pr. år.

Debatten har handlet om at få flere i arbejde, samtidig med at vores arbejdstid er faldet. En kommende regering bør derfor i højere grad tage arbejdstid alvorligt i bestræbelserne på at levere et større arbejdsudbud. Den kan også, som Martin Ågerup fra Cepos påpegede forleden, se på omfanget af pseudoarbejde i den offentlige sektor.

Hvis danske læger for eksempel havde lige så meget patienttid som i 2000, ville det svare til over 3000 flere læger og dermed løse en stor del af problemet i sundhedsvæsenet.

For det andet er Danmarks produktivitet stadig en alvorlig udfordring. Den er nok høj, men vokser kun langsomt. OECD's mål for ' multifaktorproduktivitet' viser for eksempel, at nabolandenes produktivitet i gennemsnit er vokset 17 pct. de sidste 25 år, mens den danske er steget 10 pct.

Vores produktivitet er således kun vokset i halvt tempo af Storbritanniens og Sveriges.

Problemet har været anerkendt i mange år, og førte til Thorning-regeringens nedsættelse af Produktivitetskommissionen i 2012. Kommissionen, der talte flere af Danmarks topøkonomer, udgav sin endelige rapport i 2014, der efterfølgende blev totalt ignoreret i dansk politik.

Fraværet af reformer siden 2015 For det tredje ligger der en overset økonomisk og politisk udfordring i at tage danskernes privatforbrug alvorligt. Den økonomiske reformagenda har siden 90'erne været drevet af et behov for at finansiere voksende offentlige udgifter, og ikke fokuseret på borgernes situation.

Privatforbruget er i 25 år kun vokset 18 pct. mens nabolandenes er vokset 28 pct. En af konsekvenserne er derfor den lettere absurde situation, at mens briternes nationalindkomst er lavere end danskernes, var deres privatforbrug i 2019 13 pct. større pr. indbygger.

Med andre ord havde hver brite, ung som gammel, ca. 24.000 kr. mere at gøre godt med end danskerne.

Disse tre alvorlige problemer er, ligesom flere andre, en konsekvens af næsten to årtiers mangel på dybdegående reformer, og en stort set fraværende vilje til reformer siden 2015.

Skal man stoppe landets slow motion-deroute, må en rød eller blå regering genstarte reformsagnet.

Mens danskerne leverer i gennemsnit 10 pct. mindre arbejde end folk i nabolandene, er det ikke primært, fordi der er færre i arbejde.

Christian Bjørnskov